Lieta Nr.C10075615
Lietas arhīva Nr.C 0756-15/05

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015.gada 26.jūnijā, Bauskā

Bauskas rajona tiesa
tiesnese I.Tikuma, izskatījusi rakstveida procesā Bauskā, civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2015.gada 9.aprīlī tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk – Prasītāja) maza apmēra prasība pret /pers. B/ (turpmāk – Atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu /datums/dzimušā dēla /pers. C/ uzturam. Prasītāja norāda, ka Atbildētājs ir bērna tēvs. 23.10.2013. ar Atbildētāju noslēgta vienošanās par uzturlīdzekļu maksāšanu. Atbildētājs pārtraucis pildīt vienošanos. Pēdējais maksājums janvāra mēnesī nepilnā apmērā 63 *euro*. Iekrāta uzturlīdzekļu summa 261 *euro*- par 2015.gada janvāri 45 *euro*, par 2015.gada februāri 108 *euro*, par 2015.gada martu 108 *euro*. Lai turpmāk nodrošinātu bērnam uzturlīdzekļus, tie piedzenami tiesas ceļā.

Prasība pamatota uz Civillikuma 177.pantu, 179.panta piekto daļu.

Lūdz piedzīt uzturlīdzekļu parādu 261 *euro* no 01.01.2015. līdz 01.04.2015. no Atbildētāja un piedzīt Prasītājas labā nepilngadīgā bērna /pers. C/ uzturam no Atbildētāja uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā minimālā apmērā 108 *euro* no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktā. Prasītāja nelūdz uzklausīšanu tiesas sēdē.

Atbildētājs sniedzis rakstveida paskaidrojumu, norādot, ka prasību neatzīst. Tiesai sniegti nepatiesi dati. Samaksāts 2015.gada janvāri 85 *euro*, februārī 110 *euro*, martā 110 *euro*, aprīlī 25 *euro*. Nesamaksātā daļa par janvāri un aprīli 110 *euro*. par uzturnaudas apmēru pretenziju nav. Martā maksāts skaidrā naudā. Nelūdz uzklausīšanu tiesas sēdē (lietas 21.-22.lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 250.^{25}panta pirmajai daļai noteikta lietas skatīšana rakstveida procesā un par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots, nosūtot paziņojumus 2015.gada 14.maijā (lietas 25.-26.lapa).

2015.gada 26.maijā tiesā saņemts Prasītājas iesniegums, kurā norāda, ka Atbildētājs pilnībā ir sedzis uzturlīdzekļu parādu no 01.01.2015. līdz 01.04.2015. 261 *euro* apmērā, par ko prasību vairs neuztur. Uztur spēkā prasījumu 2.punktu (lietas 27.lapa).

Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesei. Tiesa atzīst, ka lieta izskatāma rakstveida procesā.

Pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst sekojošo.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju pierādīts, ka Prasītāja un Atbildētājs ir vecāki nepilngadīgam bērnam /pers. C/, dzimis /datums/ (lietas 13.lapa).

Civillikuma (turpmāk – CL) 177.pants paredz, ka *līdz pilngadības sasniegšanai (219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā.*

CL 178.pants paredz, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

CL 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.* Panta piektā daļa paredz, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Lietā pierādīts, ka 2013.gada 23.oktobrī prasītāja un Atbildētājs noslēguši vienošanos par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām, bērna uzturlīdzekļiem un laulāto kopīgās mantas sadali (turpmāk – Vienošanās, lietas 14.-16.lapa).

Vienošanās 2.3.apakšpunktā noteikts, ka Prasītāja īstenos bērna aprūpi un uzraudzību, 3.2.apakšpunkts paredz, ka laikā, kamēr bērna ikdienas aprūpi un uzraudzību veic Prasītāja, Atbildētājs apņemas maksāt bērna uzturam uzturlīdzekļus ne mazāk kā Ministru kabineta noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, kas šīs vienošanās noslēgšanas dienā ir 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, t.i., LVL 60 (sešdesmit lati) mēnesī.

Lietā nav strīda, ka Prasītāja un Atbildētājs dzīvo atsevišķi un Prasītāja joprojām īsteno bērna aprūpi un uzraudzību.

Tiesa atzīst, ka līgumam, kas noslēgts starp pusēm, ir tiesiska nozīme un tas rada saistību, kura pamatojas uz likumā noteiktu pienākumu maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam, kas ir jāpilda atbilstoši CL 1587.pantam, kas nosaka, ka *tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.*

Atbilstoši CPL 5.panta sestajai daļai, *piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.* Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2007.gada 24.oktobra spriedumā lietā Nr.SKC-729 ir atzinis, ka uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu regulē likums, līdz ar to pušu labprātīga vienošanās rada uz likumu pamatotu saistību un vienošanās aktam, kas noslēgts starp pusēm ir tiesiska nozīme un tas rada saistību, kas jāpilda atbilstoši Civillikuma 1587.pantam.

Tiesa atzīst, ka ir iegūti pierādījumi, ka starp pusēm pastāv vienošanās par to, ka Atbildētājam jāmaksā uzturlīdzekļi Prasītājai bērna uzturam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumi Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, nosaka, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus- no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665" minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 1.janvāra valstī ir noteikta 360 *euro,* līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2015.gada 1.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam no bērna 7 gadu vecuma, ir 108 *euro* mēnesī.

Tiesa atzīst, ka puses vienojušās par bērna uzturam maksājamo uzturlīdzekļu apmēru, kas atbilst valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram, kas 2015.gadā ir 108 *euro* mēnesī. Noslēgtais līgums ir tiesisks, un tā kā tas nav apstrīdēts, tas ir spēkā esošs un izpildāms.

Prasītāja ir cēlusi prasību par parāda piedziņu, norādot, ka Vienošanās nav izpildīta. Veikusi aprēķinu, norādot, ka parāds no 2015.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 1.aprīlim ir 261 *euro* apmērā.

Tiesa secina, ka atbilstoši Vienošanās 3.3.apakšpunktam Atbildētājam bija jāmaksā uzturlīdzekļi katru mēnesi līdz attiecīgā mēneša 20.datumam.

CPL 223.panta ceturtais punkts nosaka, ka *tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības*.

Prasības celšana un prasības uzturēšana, atteikšanās no prasības uzturēšanas ir Prasītājas tiesība. Prasītāja izmantoja CPL 74.panta trešajā daļā paredzētās tiesības atteikties no prasības daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu, par ko tiesai paziņots rakstveida iesniegumā. Tiesa atzīst, ka tiesvedība daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu no 01.01.2015. līdz 01.04.2015. 261 *euro* apmērā izbeidzama sakarā ar Prasītājas atteikšanos no prasības šajā daļā. Tiesa atzīst, ka tiesvedības izbeigšana nav pretrunā ar likumu, neaizskar citu personu tiesības un intereses.

Prasītāja lūgusi piedzīt no Atbildētāja ikmēneša uzturlīdzekļus ar tiesas spriedumu. Tiesa atzīst, ka prasība šajā daļā ir apmierināma.

Bērnu tiesību aizsardzības likumā 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras.

Visām darbībām ir prioritāri jānodrošina bērnu intereses.

Augstākās tiesas Civillietu departaments *2014.gada 30.septembra spriedumā lietā Nr.SKC - 2407/201,* norādīja, ka gadījumā, kad Civillikuma 179.pantā noteikto pienākumu vecāki vai viens no viņiem nepilda vispār vai neatbilstoši savam mantas stāvoklim, vai starp vecākiem notikušās vienošanās noteikumiem, prasību par uzturlīdzekļu piedziņu var celt tiesā.

Lietas izskatīšanas gaitā tika noskaidrots, ka Atbildētājs nav pildījis Vienošanos saskaņā ar tās noteikumiem, par ko liecina lietā iesniegtie konta izraksti (lietas 28.-29.lapa), kā arī Atbildētājs pats atzinis, ka par janvāri palikuši nesamaksāti uzturlīdzekļi.

Tiesa atzīst, ka Prasītāja prasību par ikmēneša uzturlīdzekļu piedziņu ar tiesas spriedumu cēlusi nepilngadīgā bērna interesēs, kuram ir tiesības uz regulāru ikmēneša uztura saņemšanu no abiem vecākiem. Šobrīd, ņemot vērā apstākļus, ka Atbildētājs nav pilnībā regulāri pildījis pušu vienošanos, nenosakot ikmēneša uzturlīdzekļu apmēru ar tiesas spriedumu, netiktu nodrošināta efektīva bērna interešu aizsardzība, jo Prasītājai tādā gadījumā ir periodiski jāvēršas tiesā ar prasību piedzīt jau uzkrātu uzturlīdzekļu parādu un Prasītāja nesaņemtu ikmēneša uzturlīdzekļus bērna uzturēšanas izdevumu segšanai.

Augstākās tiesas Civillietu departaments *2014.gada 30.septembra spriedumā lietā Nr.SKC - 2407/201* arī norādīja, ja prasība celta, lai aizstāvētu no likuma izrietošas bērnu tiesības saņemt uzturlīdzekļus no vecāka, nav nepieciešams apstrīdēt noslēgto vienošanos. Šāda vienošanās neliedz ar likumu pamatoto vecāka pienākumu par uzturlīdzekļu maksāšanu noteikt ar tiesas spriedumu.

Bērna uzturēšanas pienākums ir noteikts ar tiesību normām un vecāki nevar tikt no šī pienākuma atbrīvoti nekādos apstākļos. Ņemot vērā, ka Atbildētāja kā nepilngadīga bērna tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no Atbildētāja piedzenami tādā apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā lūdz Prasītāja.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu Prasītājs uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-254).

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērna pilngadībai, t.i., kamēr bērns ir vecāku aizgādībā, kā to lūdz Prasītāja.

Atbildētājs sniedzis iebildumus, ka 2015.gada janvārī samaksāts 85 *euro*, februārī 110 *euro*, martā 110 *euro*, aprīlī 25 *euro*, nesamaksātā daļa par janvāri, aprīli 110 *euro*. Atbildētājs norāda, ka martā veicis maksājumu skaidrā naudā. Iesniegts konta izraksts (lietas 23.lapa), kas pierāda maksājumu veikšanu 2015.gada 10.janvārī 85 *euro,* 26.februārī 110 *euro*, pēc prasības celšanas 25 *euro* un 110 *euro*. Pierādījumi par maksājumu martā nav iesniegti.

Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļu labprātīga periodiska maksāšana nav pamats noraidīt prasību par uzturlīdzekļu piedziņu. Atbilstoši lietā iesniegtajiem pierādījumiem maksājumi nav veikti atbilstoši Vienošanās noteikumiem, jo 2015.gadā līdz 2015.gada 20.martam Atbildētājam bija jāsamaksā uzturlīdzekļi par 3 mēnešiem (2015.gada janvāri, februāri, martu) kopā 324 *euro*. Atbilstoši konta izrakstam par 2015.gada janvāri daļējs maksājums veikts jau pēc prasības celšanas. Atbildētājs veicis maksājumus 2015.gada 10.janvārī un 26.februārī (195 *euro*). No iesniegtajiem pierādījumiem nav konstatējams, ka maksājumi izdarīti tieši par janvāri 85 *euro* un februāri 110 *euro*, jo maksājuma mērķī nav norādīts, par kādu mēnesi maksājums tiek veikts, un maksājuma veikšana attiecīgā mēnesī pati par sevi neapliecina faktu, ka maksājums veikts par šajā mēnesī izpildāmu saistību. Turklāt no konta izraksta (lietas 28.lapa) redzams, ka uzturlīdzekļi pilnā apmērā nav maksāti arī 2014.gadā.

CPL 33.pants nosaka, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punkts nosaka, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu. CPL 42.panta pirmā daļa paredz, ka *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.*

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu.*

Maksājumi par vienu gadu ir 1296 *euro* (108 *euro* reiz 12 mēneši)).

Valsts nodeva saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas 1.punkta "a" apakšpunktu, ir 194,40 *euro* (15% no prasības summas 1296 *euro*).

Tiesa atzīst, ka no Atbildētāja par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi- valsts nodeva 194,40 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par dokumentu nosūtīšanu 5,21 *euro*.

Pamatojoties uz CPL 34., 35., 42., 56., 74., 93., 189., 193., 199., 204.[1], 223., 250.[25]pantu, tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnībā.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. A/**, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2015.gada 9.aprīļa dēla /pers. C/, dzimis /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam 108 *euro* (viens simts astoņi eiro) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. B/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus- valsts nodevu 194,40 *euro* (viens simts deviņdesmit četri eiro 40 centi), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,21 *euro* (pieci eiro 21 centi). Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma par tiesas izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr.LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva, norādot maksājuma mērķī ziņas lietas identificēšanai, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis- 21499, norādot ziņas lietas identificēšanai. Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Izbeigt tiesvedību prasības daļā par uzturlīdzekļu parāda piedziņu no 01.01.2015. līdz 01.04.2015. 261 *euro* apmērā.

Pusēm atkārtota griešanās tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma- 2015.gada 26.jūnija, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Tikuma